

## ***Ceratocystis platani***

*Ceratocystis platani* je významný pôvodca hubového ochorenia platanov. Zaraduje sa medzi karanténnych škodcov Únie, pričom na území Slovenska sa nevyskytuje. Do spektra hostiteľských rastlín konkrétne patria *Platanus occidentalis* (platan západný), *Platanus orientalis* (platan východný), *Platanus racemosa* a *Platanus x hispanica*. Huba je pôvodcom tracheomykózneho odumierania platanov.

ÚKSÚP v rámci pravidelných ročných prieskumov vykonáva monitoring tohto patogéna v rizikových oblastiach možného výskytu akými sú verejná zeleň, voľná príroda, lesné porasty, záhradné centrá, okrasné a lesné škôlky (prípadne materské výsadby určené pre rozmnožovanie). V Európe bola huba zaznamenaná v Albánsku, Chorvátsku, Francúzsku, Grécku, Taliansku, Švajčiarsku a Turecku (v európskej časti).

### **Príznaky napadnutia**

V mestskom prostredí sa platany zvyčajne vysádzajú pozdĺž alejí. V takomto prípade je prvým nápadným príznakom napadnutia hlavne prítomnosť chlorotického a vädnuceho olistenia na jednom zo sektorov konárov. V parkoch alebo lesných porastoch sa vyskytujú rovnaké príznaky, ale sú dobre skryté okolitými stromami. Počas obhliadky stromu je možné nájsť léziu v mieste, kde konár vyrastá z kmeňa. Postupne nekrotická kôra zbledne do svetlohnedá a praská, ale na platane zostáva pripevnená; na okrajoch lézie sa netvorí žiadny kalus. Po odrezaní kôry za léziou je viditeľné oranžové sfarbenie. Tieto príznaky sú najvýraznejšie na hornom a dolnom okraji lézie. Keď lézie obkľúčia kmeň alebo hlavný konár, kôra distálnej časti (časti za léziou) získa výrazné červenohnedé sfarbenie, keď pletivá odumierajú. V priečnom reze vykazujú infikované konáre modro-čierne, neskôr hnedé, vretenovité škvrny, ktoré sa rozširujú a sú umiestnené zväčša vedľa seba. Infekcie spôsobia postupný úhyn hostiteľského stromu od niekoľkých mesiacov do 2,5 – 3 rokov v závislosti od jeho veľkosti a vitality.

### **Spôsoby šírenia huby**

Huba vniká do hostiteľských stromov výlučne cez rany v sekundárne zhrubnutých pletivách. Akonáhle je rana infikovaná, dochádza k rýchlej kolonizácii vnútornej kôry (sekundárneho floému), cievného kambia a beľového dreva. *Ceratocystis platani* prežíva teploty až do -17 °C a optimálna teplota pre rast huby je 25 °C.

Prirodzené šírenie *Ceratocystis platani* zo stromu na strom prostredníctvom koreňového kontaktu je veľmi pomalé a je nepravdepodobné, že by k nemu dochádzalo na veľké vzdialenosti. Huba sa môže šíriť v infikovanom dreve (napr. drevený obalový materiál, štiepka, podkladový materiál, palivové drevo) alebo infikovanými hostiteľskými rastlinami určenými na výsadbu pomocou medzinárodného obchodu.

### **Čo robiť pri podozrení na výskyt?**

ÚKSÚP odporúča ak spozorujete príznaky poškodenia spôsobené hubou *Ceratocystis platani*, kontaktujte rastlinolekárskoho inšpektora ÚKSÚP podľa regionálnej príslušnosti. Zoznam kontaktov nájdete na webovej stránke: <https://www.uksup.sk/kontakty-inspektorov>.

Zároveň odporúčame zaslať e-mail na adresu [ochrana@uksup.sk](mailto:ochrana@uksup.sk), v ktorom stručne popíšete pozorované príznaky a priložíte fotografiu napadnutého platana.

Ing. Maroš Lučaj

ÚKSÚP

31.08.2026; Zdroj: EPPO; METODICKÝ POKYN ÚKSÚP č. 2 / 2026